

PRAZNIČNI VEČER

Glasilo Doma starejših občanov Ajdovščina

DECEMBER 2020

Uvodne misli ...

Spoštovani!

Leto 2020 se izteka in pred nami so praznični dnevi, ki v človeku zanetijo vsaj drobne iskrice veselja, pričakovanja, hrepenenja ... A preden se poslovimo od iztekajočega se leta je prav, da mu namenimo še nekaj pozornosti.

Mnogo besed je bilo letos namenjenih težavam, trpljenju, strahu in negotovosti, ki jo je med nas prinesla pandemija. Postavlja nas pred preizkušnjo za katero se nam morda na trenutke zdi, da presega naše sposobnosti, moči, znanje ...

Mnogo manj besed pa je bilo namenjenih vsemu tistemu, zaradi česar je bilo letošnje leto kljub vsemu lepo. Lepota letošnjega leta je v zavedanju, kako zelo smo soodvisni drug od drugega, da naša odgovornost seže daleč preko nas samih, da stisk roke, obisk prijatelja, soseda, sorodnika ni nekaj samoumevnega, ampak vrednota, ki jo je potrebno ceniti in se je vredno zanjo potruditi. In ne nazadnje, da je vsaka drobna pozornost, ki jo namenimo sočloveku velikokrat neprecenljiva. Letošnje leto nam je ponudilo možnost, da v sebi in drugih poiščemo vse tisto, zaradi česar smo lahko kot ljudje boljši, zaradi česar lahko lažje kot posamezniki in kot skupnost premagujemo ovire in zaradi česar zmoremo veliko več kot bi zmogli sami.

Iskrena hvala vsem, ki ste skupaj z nami prehodili letošnje leto.

Tanja Stibilj Slemič, direktorica

Pred nami so praznični dnevi, zato mi dovolite, da vam v imenu Doma starejših občanov Ajdovščina izrečem voščilo:

V božičnih dneh dete v jaslicah steguje ročice k vsakemu med nami.

Podariti nam želi notranji mir, radost in zaupanje. Želim vam, da bi znali odpreti svoje dlani in sprejeti te darove ter z njimi stopiti v prihajajoče leto. Leto, v katerem si predvsem dovolite biti Človek, ki se zna zazreti v nebo in videti sonce in zna sonce prinesiti ljudem okrog sebe.

Naj nas leto 2021 obdari z zdravjem in poveže v skupnem iskanju dobrega.

Tanja Stibilj Slemič, direktorica

Kako sem postala socialna delavka in Primorka

Sem Valentina Švigelj univerzitetna diplomirana socialna delavka in želim si delati v domu starejših, je bil moj prvi stavek motivacijskega pisma, preko katerega sem bila povabljena na razgovor za delovno mesto socialne delavke v Domu starejših občanov Ajdovščina ter kasneje tudi izbrana. Kmalu bo eno leto, kar sem nastopila na novem delovnem mestu in v tem času se je zgodilo marsikaj. Zamenjali so se stanovalci, zamenjali smo se zaposleni, zamenjal se je način dela, sama sem zamenjala priimek in postala Primorka ... Bistvo pa je zame ostalo isto: delati z ljudmi za ljudi in skupaj z njimi soustvarjati rešitve.

Ob nastopu nove službe sem bila za mnoge stanovalce Doma najprej deklica iz Ljubljane, ki se ji po govorici sliši, da ni Primorka. A prav hitro so me sprejeli za svojo sogovornico in kmalu sem prav preko stanovalcev začela spoznavati gostoljubnost, navade in kraje Vipavske doline.

Da postanem čisto prava Primorka, bo potrebno še nekaj let, a počasi napredujem. Sedaj že vem, da pravega kosila ni brez mineštre, da vsak pozna vsaj tri ljudi s katerimi si v sorodu (če ne ti, pa vsaj tvoj mož), da če vsake toliko ni burje tudi razpoloženje ni pravo in da Primorcev ni prav nič strah, četudi pogosto rečejo, da »ne upajo«.

Zaradi vseh izkušenj in sprememb, ki so se v letošnjem letu zgodile, se danes z veseljem podpišem

Valentina Tratnik, socialna delavka

Peka kruha ali kako je lepo zadišalo po domačih hišah, ko smo vsaj enkrat na teden zakurili peč, da smo spekli kruh

Peč smo zakurili vsaj dobre pol ure pred peko, da je narasla temperatura do zadostne višine. Zakurili smo najprej z drobnimi vejami ali trskami, nato pa spodkurili z vejami starih trt in drugimi suhimi poleni. Peč je morala pri primerni temperaturami postati »bela«. Nato se je peč pomedla in za poizkušnjo se je vrglo še pest gresa, ki je moral prijetno zacvrčati.

Testo ki, se je pripravljalo je bilo vedno v večjih količinah, tudi do količine testa za 8 hlebcev, ki se je mesilo v mendlji, pri nas doma pa v posebnem lesenem koritu. Velikokrat smo zamešali pšenično moko skupaj z koruzno. Če je bilo mleko, smo ga dodali, drugače pa smo zamesili z vodo. Za navaden, vsakodnevni kruh nismo dodajali jajc ali druge maščobe. Morda le malo svinjske masti in pa seveda obvezno suho kepo starega posušenega testa od prejšnje peke. Testo se je nato kvasilo kakšno uro, potem pa se razdelalo v hlebce, blagoslovilo z zarezanim križem, da testo ni popokalo ter ga z loparjem previdno zložilo v peč. Vratca peči se je nato zaprlo ter žerjavico za nekaj časa še pustilo ob vratcih, da je držalo temperaturo. Ko pa se je skorja že malo zapekla, se je žerjavico ob vratih odmaknilo.

Kruh se je po dobri uri pečenja pobral ven in se pri nas doma zložilo v poseben lesen »kason«, ki smo ga imeli pospravljenega v sobi in v katerem je bila shranjena tudi moka. Kason se je dalo tudi pokriti in tako se je ohranil kruh do peke v naslednjem tednu.

Antonija Pipan, 88 let

Spomin na romarske poti nad Vitovljami

Moj najlepši spomin je na vsakoletno romanje na Binkošti in Binkoštni ponedeljek v domačo romarsko cerkvico v naši fari Šempas. Tam je g. Bratož, velik slovenski domoljub zbiral zveste slovenske fante k petju ter k bujenju slovenske narodnosti. Spomnim se tistih dni, ko so furlani prirejali semenj in na njem prodajali vse sorte stvari. Na praznično popoldne pa smo kot otroci brali v bližnji okolici šmarnice.

Spomnim se tudi, kako je vsak dan še na roke v tej romarski cerkvici zvonil jutro domačin iz Oseka.

Ivanka Podgornik, 92 let

Oče buotr

Oče buotr
stopte nuoter!

Boste jou, koledado, mačjo brado,
konjsko ret,
pa boste set.

Albina Bizjak, 91 let

Moji spomini na mamo in naše prednike, kako so svoje otroke učili prvih molitvic

1.

Jezušček tam gori,
v svojem zlatem dvori
sv. križ držiš
z angelčki sediš.
Prve hlačke nosim
in kleče te prosim:
Zdravje moji mamici,
ki me zjutraj drami,
češe in umiva
meni srajčko šiva.
Sladkih jabolk reže,
rada s kruhom streže,
mleka piti daje, da ga še ostaje.

Pojmo spat bugnvat,
svete tri angelčke s sabo peljat.
Eden nas bo vižu,
eden nas bo pižu,
eden nas bo pjelu u paradiž.
Tam v paradižu ena zlata mizica
in trije jugri okoli nje,
sv. Peter, sv. Pavel in sam usmiljeni Jezus.
Ena dušica skozi vrata priteče in
Jezus ji reče:
»Kod si ti dušica hodila?«
Sem hodila čez strme gore
in trnave dole.
Ti znaš eno lepo molitvico,
srečna ti, ki si se navadila
še bolj pa tisti, ki je tebe. AMEN

2.

Božji hiši blagoslova!
Kjer je vera tam ljubezen,
kjer ljubezen tam mir,
kjer mir, tam blagoslov,
kjer blagoslov tam vedno Bog,
kjer Bog tam ni nadlog.

3.

Kdor moliti neče
Proti peklu teče.
Vedno tam trpi
Nikdar konca ni.
Je njegov prijatelj
Sam peklenski škratelj,
Jaz pa molim rad
Jezusov bom brat.
Me v nebesa pelje
Večno bo veselje
Na pojedini v družbi
angelski

Jutri je nedejle
Od svetga mihaejle.
Svet mihu išče šwawko.
Kej boš nucu šwawko?
Žklčk bom šivu.
Kej boš nucu žklčk?
Žwelot bom brau.
Kej boš nucu žwelot?
Kukci ga bom dau.
Kej boš nucu kukca?
Salce bom uzjeu.

Kej boš nucu salce?
Kulca bom mazu.
Kej boš nucu kulca?
Kamenčke bom wazu.
Kej boš nucu
kamenčke?
Cerkuco bom zidu.
Kej boš nucu cerkuco?
Noter bom hodu
Boqa molit in hvalit.

Dora Černigoj, 83 let

Igra Pika (se bomo igrali piku) ali kako smo se igrali včasih, ko ni bilo računalnikov

Igra pika je igra, ki se je igrala z majhnimi kamenčki, ki so morali biti skoraj enaki. Vsi otroci v igri so jih morali imeti enako število ter jih zložiti pred sabo v enak vrstni red. Ko se je igra za vse hkrati začela, si kamenčke moral čim prej enega za drugim zmetati v zrak in kdor je bil najhitrejši je bil zmagovalec. Spomnim se, da sta se igro največkrat igrala po dva otroka, ni bilo pa to pravilo. Če nas je bilo več, smo se usedli v krog, položili kamenčke predse in igro začeli.

Gracijela Škrlj, 81 let

Moji spomini ... na italijanska šolska leta, ko smo kot otroci recitirali našo šolsko himno v razredu.

Glasila se je takole:

Giuro di seguire i
ordini del Duce e ali
servire con tutte le mie
forze e se e neceseraio
prendere i fucili per
sempre che si saremo
i kompagnie anche
kome la gente che
si ama per sempre.

Prisežem,
da bom sledil ukazom Dučēja
in služil z vso svojo močjo.
In če bo potrebno vzel tudi orožje in se
uprl.
In da bi vse ljudstvo ostalo v prijateljstvu
za vedno.

Milka Vodopivec, 91 let

Spomin na mojo teto Viktorijo

Rojena je bila v Malih Žabljah, ne vem točno kdaj. Starši so bili dokaj premožni in zato so nekaj svojih otrok dali v šole. Vseh skupaj jih je bilo 10, med njimi so nekateri umrli že v otroških letih. Teta Viktorija je doštudirala za učiteljico in najprej je bila nameščena na delovno mesto na Blokah na Notranjskem, nato pa je šla v Nove Gorice na Štajersko. Tam je službovala kar 22 let in pol. Bila je neporočena in zelo predana svojemu poklicu. V tistem kraju so živeli zelo bogati kmetje, zelo blizu pa tudi siromašni sosedge, ki so si služili kruh pri premožnih. Teta je poučevala oboje.

Takrat je bilo pogosto, da so se revni ljudje začeli izseljevati v tuje kraje na boljše, predvsem v Ameriko. In tako se je zgodilo, da so tudi revni sosedge odšli na tuje. Oče in mati sta 3 otroke izročila v varstvo bratovi družini. Ta stric je kot vsi bogatejši ljudje take otroke izkoriščal, ni jih pošiljal v šolo. Bili pa so tudi zanemarjeni, umazani ter slabo oblečeni in obuti. Teta tega ni mogla prezreti. Dobila je naslov in pisala staršem o njihovih otrocih. Čez čas je dobila privolenje staršev in tako otroke vzela k sebi v šolo, kjer je imela svoje stanovanje. S svojo plačo in darežljivostjo nekaterih sovaščanov, jih je sama preživljala. To je trajalo nekaj let. Ko so si starši v Ameriki opomogli, so se vrnili po otroke in bili za vsa dobra dela moji teti zelo hvaležni. Pošiljali so ji pakete, jo zelo obdarili in bili z njo v navezi dokler so bili živi, potem pa še vsi njihovi otroci.

To je malo spominov na mojo teto in njeno življenje, ki je bilo bogato z usmiljenjem in darežljivostjo.

Zmaga Bevk, 82 let

Spomin na družino, stare starše poznanega slovenskega pevca Jana Plestenjaka ter njihovega psa

Ni Slovenca, ki ne bi iz medijev že kdaj slišal za našega postavnega glasbenika Jana Plestenjaka. Velikega ljubitelja glasbe, kitare in morja. In čeprav že precej časa živi na naši slovenski obali, vemo, da njegove korenine po mamini strani izhajajo iz prelepe Škofje Loke. Posebne Spomine na Škofjo Loko in Plestenjakove pa hrani naš sostanovalec Jaka. Kot živa enciklopedija hrani v svojih spominih premnogo bogatih pa tudi hudomušnih utrinkov na bolj ali manj poznane kraje ali ljudi. Med njimi so tudi Plestenjakovi.

Takole pripoveduje:

Pred mnogimi leti, ko sva z ženo še živela v Škofji Loki, smo živeli v neposredni sosesčini pod takratnim zdravstvenim domom skupaj z družino Plestenjak. Vsi iz bližnje in daljne okolice so vedeli, da je bila to že takrat družina umetnikov z bogatimi darovi, talenti. Ob vsem tem pa so bili tudi preprosti in družabni. Takratni gospodar dedek Jana Plestenjaka, upokojeni direktor škofjeloške banke je z izrednim čutom in veseljem izdeloval razne spominke, hčerka Dora, Janova mama pa je bila zelo poznana kot zelo talentirana slikarka

otroških portretov. Janov stric Janez, pa je bil po poklicu veterinar. Kot amaterski slikar je veliko risal, tudi razne skice veterinarske anatomije za potrebe univerze. Hkrati pa je bil tudi velik ljubitelj psov. V lasti je imel novofundlanca HERKULA, ki je bil pravi gospodar, dresiran in izredno inteligenčen. Zelo poseben pes. V takratni Škofji Loki je takrat delovala poznana mestna mesnica Jaklič, katere gospodar je bil zaradi preprodaje teletine večkrat za zapahi. V tistih dneh pa je mesnico vodila njegova žena, kateri je Plestenjakov pes edini zaupal. Ta pes je namreč bil naučen samostojnega nakupovanja mesa v takratni mesnici. Njegovi gospodarji so mu s košaro, listkom ter denarjem popolnoma zaupali. Zaupali pa so mu lahko tudi polno košaro mesa, ki jo je nedotaknjeno prinesel domov. Herkul se je v trgovini postavil v vrsto za ostalimi kupci in potrpežljivo počakal, da mu je gospodarica mesnice postregla. Bil je res izredno pameten pes in kdo ve, če Jan Plestenjak danes sploh ve, kakšnega izrednega psa so imeli njegovi stari starši oz. njegov stric?

Jaka Novak, 97 let

Rime stanovalca Viktorja Črnigoja

Kadar vidim tvoje čelo,
srce moje je veselo,
oj ljubica moja, ti boš vedno moja ...

Danes je svet Matej, od jutri pa bo drug naprej ...

Dobro jutro strina Roža,
dobrodošli boter Joža!
No, kako ti pa kaj gre?
A počasi pa bo že.
Trtežak pokliče nas;
Če kaj svežih jajc imaš?
O, ja imam jih pa dosti,
prišli so k nam gosti.
No, pa po čim jih daš?
Po dva novca za eno.
Pa to ni pošteno.
Se ti v glavi kaj prevrača,
kdo pa naj vse to poplača?

Dobro jutro stric pondeljek,
Boter torek je že vstal,
Za njim doda soseda sredo:
Dobro se je zasmrčal.
K njim pa pride še četrtek.
K hojcu petku so odšli,
Na križišču sredi pota
Se pridruži še sobota.
Ta pripelje še mesarja,
Da zakoljejo komarja.
Naredijo klobasice, pečenice.
Al bo jutri dan veselja
V vas prispe gospa nedelja.

Viktor Črnigoj, 80 let

THE LOAD STARS – glasbeno veselje naše mladosti

Moj spomin na mlada leta je moj spomin na glasbo in na našo skupino. Spomnim se tistega začetka, ko je moj starejši brat Branko prišel od vojakov. Naju z mlajšim bratom Slavkom je začel učiti igranja na kitaro. Branko je že bil več igranja, saj se je inštrumenta naučil že pred odhodom v vojsko, naučil ga je naš bratranec. In tako smo trije bratje Marušič iz Opatjega Sela vzeli veselje do glasbe zelo resno in zraven povabili v začetku še prijatelja Kazimirja ter prijatelja Bojana. Imeli smo preproste rabljene akustične kitare, harmoniko ter bobne, vse kupljene v Mirnu. Za izbiro imena skupine se nismo dosti

obremenjevali, vzeli smo knjižni slovar ter si izbrali lepo zveneče ime, da bi bili zaradi tega bolj popularni. Veselja do glasbe in družbe nam ni manjkalo in tako smo začeli z nastopi skoraj med vsakim vikendom po sosednjih vaseh ter po gostilnah. Tako smo si kmalu zaslužili kakšen

denar in si tako lahko privoščili tudi že električne kitare, klaviature, mikrofone ter ojačevalce. Za vaje smo poskrbeli prav vsak večer in tako postali dobri glasbeniki ob preigravanju in prepevanju znanih popevk. Z dobro glasbo je prišlo v žepe tudi nekaj denarja in tako smo si lahko kmalu privoščili tudi kvalitetnejše inštrumente iz Italije. Korajžno smo jih prešvercali iz Italije, ker je prijatelj oče delal na carini. Nismo niti z majhno mislijo pomislili, da bi bilo kaj narobe in da bi nas bilo lahko strah. Toda prišel je tisti dan, ko so se na pragu hiše pojavili carinski inšpektorji in zahtevali vso dokumentacijo. Ni je bilo in čez kakšno uro ni bilo niti več naših inštrumentov. Dobra 4 leta smo igrali, potem pa je bila vojska kriva, da so se naše poti razšle in vsak je šel z najlepšimi spomini na mladost po svoji poti naprej. Tiste »italijanske inštrumente« pa je po odsluženem vojaškem roku nazaj odkupil moj brat.

Dominik Marušič, 71 let

Moja pozavna in naša muzika

Dobro se spomnim, ko sem bil majhen, kako je v naši hiši še stala harmonika mojega pokojnega tata, ki je umrl med vojno. Tisto harmoniko je z leti poprijel v roke moj starejši brat in iz ljubezni do glasbe ter malo talenta izvabil iz nje prve melodije. Tega veselja sva se našla kmalu tudi midva z mlajšim bratom. Jaz skupaj z pozavno, brat pa s trobento. Vsi smo bili samouki, edini učni pripomoček so nam bile gramofonske plošče Avsenikov in Slakov ter radio. Ker velikih zabav v starih časih ni bilo, se je po sosednjih vaseh kmalu razvedelo za vsakega dobrega muzikanta. In tako smo za ples in veselo družbo vsi trije z veseljem zaigrali ob vikendih v bližnjih gostilnah, kočah ter po ohceti, ki so bili takrat kar na domovih. Mojo pozavno sem kupil v Ajdovščini in družbo mi je delala dobrih 5 let, ko smo skupaj rajžali od veselice do veselice. Lep je spomin na planinsko kočico na Javorniku do katere smo prišli neko soboto proti večeru. Zbrano je bilo toliko mladih plesalcev, da smo se komaj prebili v kot sobe v kateri smo igrali.

Tudi poroke niso bile kar tako, saj smo muzikanti igrali na njih kar tri dni. V petek smo postavljali mlaje, v soboto je bila ohceta, ki se je z muziko potegnila lahko tudi do nedeljskega popoldneva. Veslo je bilo.

Pouštrtanc, metlatanc, polke in valčki, pa tango... dame voljo je bil ples, ko so plesalce izrecno volile samo dekleta... pa solo ples – za ta ples se je okorajžil - ponavadi zelo dober plesalec, ki je muzikantu posebej plačal za igranje za solo ples s svojo izvoljenko. Na račun takih plesov smo muzikantje lahko prav dobro zaslužili.

Ernest Žgavec, 81 let

Moja babica – pisateljica Ivana Brlić Mažuranić

Moja babica, hrvaška pisateljica Ivana Brlić Mažuranić, se je rodila 1873 v Ogulinu. Tam se je rodila, ker je bil njen oče takrat službeno v tem kraju. Na njeni rojstni hiši je zdaj spominska plošča, čeprav pozneje tam ni živela. Odraščala je v Zagrebu v zelo kulturni in rodoljubni družini v stari in zelo solidni hiši, ter pridobivala dobro izobrazbo. Imela je še dva brata in sestro. Še ne 18 let stara se je poročila v Slavonski Brod z Ignjatom Brličem, ki je bil odvetnik iz stare in ugledne družine, kjer so bile tudi vse ženske izobražene. Hiša je stala na glavnem trgu in pod hišo je stala tržnica, kjer so prodajali vse od poljskih pridelkov do oblačil. Tam je dobila navdih za svojo knjigo »PRIGODE VAJENCA HLAPIČA«, kamor so mojstri skupaj z vajenci prinesli svoje izdelke. Hlapičeve prigode opisujejo preprosto življenje.

V slovenščino je bila knjiga prevedena po vojni, a je iz nje izginil nabožni del, ki ga pa je v originalu objavil pater Radogost Grafe.

Moja babica je najprej pisala za svoje otroke a potem je začela tudi javno objavljati svoja dela. Imela je 5 otrok, moja mati je bila njena najstarejša hči.

Zelo so znane tudi njene Priče iz davnine, ki so prevedene v več svetovnih jezikov. Pisala je tudi drugo

kratko prozo, ki pa ni postala tako poznana. Mož ji je umrl 1922, takrat se je s svojo najmlajšo hčerko – takrat osnovnošolko preselila v Zagreb. Obiskovala je svoje poročene otroke in vnuke. Nikoli nam ni nosila bombonov, le knjige. Občudovala sem njeno lepo in nenavadno frizuro, a sem kasneje ugotovila, da gre le za lasne vložke, ker je po neki bolezni izgubila del las. Ko nas je obiskovala na Sušaku, je vedno vzela le enega otroka s sabo na sprehod. Mene

je vzela nekoč s seboj v Opatijo, ki je bila takrat pod Italijo. Šli sva gledat rožo kamelijo, ki je takrat ravno cvetela. Gledala sem čolne iz čolnarne, ki so jo ravno postavili. Čolni so imeli le italijanska imena, le eden se je imenoval Nada. Na to sem staro mamó opozorila. Začela se je pogovarjati s čolnarjem in ker otroci nismo smeli prisluškovati pogovoru odraslih, sem se oddaljila. Ko smo se vračale z staro mamó na Sušak, mi je povedala, da čolnar nima prometa zaradi hrvaškega imena. Edina njegova hči Nada pa se ženi z italijanskim fašistom. Po dolгих letih sem izvedela, da je ta čolnar umrl, pred smrtjo pa se s hčerko ni pobotal.

Nada Kostanjevic, 92 let

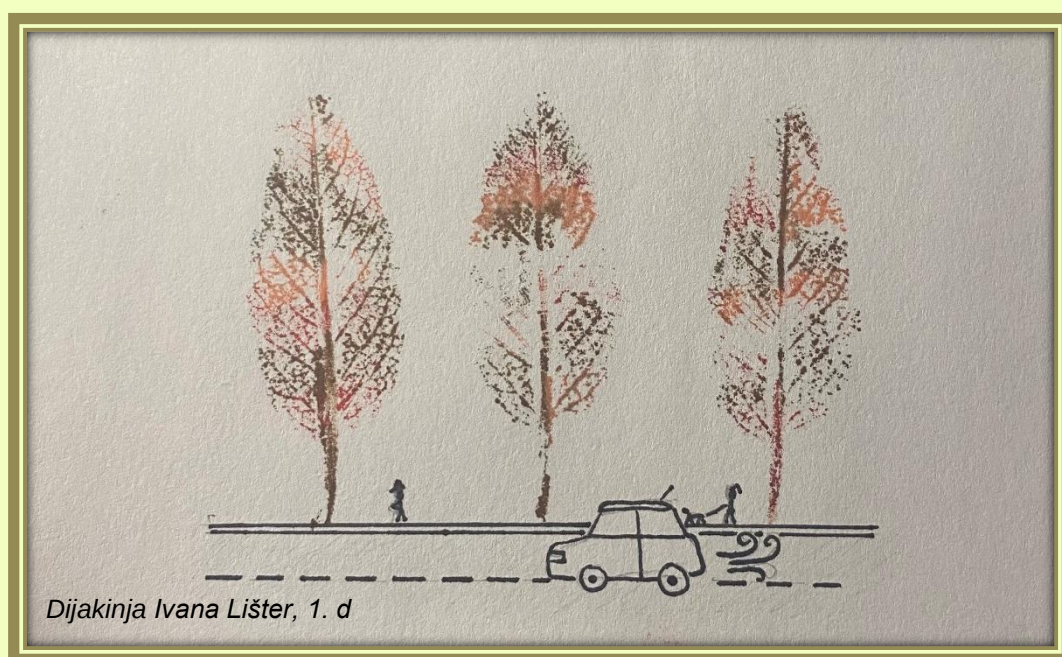

Naš šolski kros ali kako smo dobile slastno nagrado

V šolo sem hodila v Maribor, ki ima krasen park s tremi ribniki. Naša šola je organizirala tek okoli ribnikov, zdaj ko to pišem, bi temu rekla maraton. Takrat smo samo malo tekli, niti ne tekmovali. In ta tek je bil organiziran za vse obrtne šole. Kot se spodobi prvi, ki priteče okoli vseh treh jezer dobi seveda prvo mesto – plaketo »Pohvalo za prvo mesto« O seveda vsa šola se bo borila za 1. mesto. Posebno fantje so bili zagnani. Hoteli so na vsak način biti prvi, pred dekleti. Bodo že videli, sem sama rekla. Tudi me dekleta znamo pokazati, da nekaj znamo. Bila sem v odboru našega razreda, ko smo skupaj razpravljali, da mora tudi zadnji dobiti nagrado za sodelovanje. Sošolkam sem dejala, da pustimo fantom prednost, kajti zadnji se vedno najbolj smeje. In res. Start je uspel! Kolona se je razpotegnila. Pri tretjem ovinku smo občutno upočasnile tempo. Tudi jaz sem bila med zadnjimi. Na cilj smo dekleta prišle zadnje a nasmejane. Plaketo za prvo mesto so dobili fantje, častno prvo mesto so dobili kovinarji. Bravo! Bravo! Ampak zasesti 3. mesto, to je bilo najslajše. Dekleta smo si v naše veliko veselje pritekale – veliko debelo salamo.

Bila je dobra – pa še kako. Salama Gavrilovič – najboljša!

Silva Žgavec, 88 let

Tam je moj dom, kjer najdem toplo dlan

Moj dom je tam, kjer najdem prijazno besedo,
kjer najdem toplo dlan,
kjer srčnost v ljudeh prebiva,
kjer ljudje najdejo čas za ljudi,
kjer čas jih ne preganja, kjer sloga biva med ljudmi.

Tam, kjer biva moje srce,
tam, kjer se moja duša umiri,
tam je moj dom,
kjer ni brezbrčnosti med ljudmi.

Moj dom je prijeten, tam srečni so ljudje,
tam stiske med ljudmi več ni,
tam ponujena dlan oprime se pomoči potrebnih ljudi.

Topla dlan, ki seže v roko,
v roko nekoga drugega,
ki hlad v roki nosi,
ki ne ve in ne zna in ne zmore,
tam ponujena topla dlan vedno na koga čaka,
kjer toplina, ljubezen vsakega ogreje,
da občuti topel varen dom, kjer srce se mu nasmeje.

Ksenija Blazetič, delovna inštruktorica

Kljub korona razmeram smo ustvarjali tudi lepe spomine ...

V začetku leta briškoliada ...

in pust ...

pa domski piknik v mesecu juniju ...

V septembru se je takole začelo šolsko leto za dijake – v naše veselje ...

In še nastop Ljudskih godcev iz Vipave ...

Naše veselje v prostem času ...

Moji, naši spomini na december in božične praznike

Spomnim se našega »božičnega drevesca«, ki pravzaprav ni bilo pravo drevesce. Na lesen podstavek je bila pritrjena lesena palica z zavrtanimi luknjami, kamor smo nataknili smrekove veje. Cela drevesca so bila velika dragocenost, ki so jo kmetje pred tatovi čuvali že cel mesec prej. S sosedomi pa smo bili dogovorjeni, da si lahko posečemo par smrekovih vej za to naše drevesce ...

Zmaga Bevk, 82 let

Moji spomini na božič v mladosti so tudi spomini na skrivanje figuric za jaslice. Marsikaj je moralo biti kdaj skrito, kar je dišalo po veri in tako je moja mama nekoč skrila jaslice v kotel za kuhanje perila ...

Angelčki stopajo skozi nebesa,
vsa razsvetljena je rajska zavesa.

Jezuška nosijo, pesmi pojo, v
drobnih ročicah lučke neso.

Silva Žgavc, 88 let

Bilo je še pred vojno, ko se spominjam, kako je kamion peljal mimo vasi. Po neki čudni nesreči se je prevrnil in skipal tovor. Otroci kar verjeti niso mogli, saj je tovoril kipce za jaslice iz Italije proti severnim državam. Kakšno veliko bogastvo so ti kipci bili za otroke, ki so jih po cesti pobirali in poskrili v svoje žepe.

Ivanka Podgornik, 92 let

Spomnim se kako smo z mamo pred prazniki izdelovali lepe okraske za okrasitev smreke. Iz jajčnega beljak je stepla čvrst sneg pomešan s sladkorjem iz katerega smo izdelali okraske in jin nato posušili. Bili so zelo lepi.

Dušanka Čolović, 66 let

Tako zelo se spomnim, kako smo iz papirja zrezali figurice ter jih prilepili na lesene palčke, ki smo jih napikali v mah.

Angela Godina, 99 let

Voščilo

Staro leto šlo bo spat!
Spat v svoj daljni črni grad.

Novo leto gre čez plan...

Novo leto dober dan!

Si prineslo sreče nam
ali neseš jo drugam?

Novo leto odgovarja:

Z mano gre nebeška zarja,
sonce, vigred, cvet rdeč,
kaj pa hočete še več?

Ho joj, ho joj, srca mlada
bi še mnogo rada.

Voljo židano vse dni

Pravljичne gradove tri.

Meh za smeh

in take mlinčke,

da bi mleli nam cekinčke.

Silva Žgavc, 88 let

Le resnično je lepo

René Descartes (1596–1650)

Z Domom starejših občanov Ajdovščina sodelujemo vse od leta 2018, ko smo tedaj prvi letniki gimnazijskega programa predstavnike starejše populacije popeljali na panoramsko vožnjo po nam najbližji »metropoli Wajdušni«.

S tem sodelovanjem se je začelo tudi moje spoznavanje starostnikov. Modrost, ki jim jo pripisujem, je plod mnogih izkušenj, zaradi česar imajo sposobnost, da se prek analize vzrokov in posledic življenjskih dogodkov v nepričakovanih situacijah odzovejo optimalno.

Toda človeku modrost ni kar dana. Slovenski pregovor, da je vsak svoje sreče kovač, namiguje na dejstvo, da mora biti odgovornost lastna slehernemu posamezniku. Vsak je odgovoren za svoje odločitve, iz katerih gradi lastno modrost.

Starost in izkušnje, ki jih imate stanovalci doma starejših občanov v Ajdovščini, pa mi potrjujejo tudi, da je sledenje idealu pravi smisel življenja. Ideal je nekaj, po čemer hrepenimo, a nam je nedosegljivo in premnogokrat izmuzljivo. Je kot želja po neskončnem znanju, ki je sama sebi tudi ideal. Več kot vemo, bolj neskončen je bazen znanja.

A vendarle je prav nedosegljivost ključna za posameznikovo osmišljanje. Predstavlja namreč najvišji življenjski cilj, do katerega vodi osvajanje manjših ciljev. Da je pot osmišljena, vidimo v sreči in zadovoljstvu, ki sledita malim zmagam. Ideal je orientacijsko sredstvo za doseg najvišjega človekovega potenciala, ki zahteva upoštevanje tradicionalnih vrednot, kot sta spoštovanje in trud.

Tako kot mladenič v romanu Dostojevskega z istoimenskim naslovom *Mladenič* ste se tudi vi v mladosti odločili slediti idealu, ki vas je pripeljal do častitljive starosti. Že samo oblikovanje ideala in sledenje temu ni lahka naloga.

Niste se ujeli v past lažnih vrednot ideologij polpretekle zgodovine, danes pa se morate spopadati z njenim enako nevarnim protipolom, materializmom.

Vse na svetu ima svoj smisel. Tudi kaos, ki je venomer prisoten v posameznikovem življenju, ni brez razloga. Ni namenjen temu, da bi nas sadistično izživiljal, temveč je vzrok trpljenja, katerega posledica je občutenje individualnega napredka. Ta je možen le z zadostno vztrajnostjo in suvereno osebnostjo.

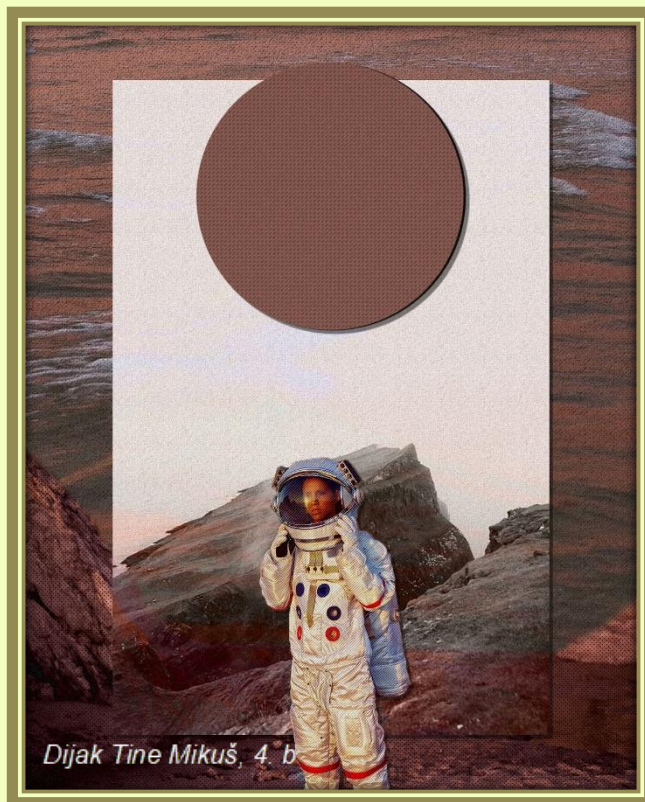

Vi niste podlegli trpljenju, uvideli ste smisel kaosa in še vedno uresničujete neskončen človekov potencial, ki ni le sposobnost pomnjenja ali hitrega mišljenja, ampak je mnogo več. Je medosebna inteligenca, ki zmore uravnavati medčloveške odnose in je znotrajosebna inteligenca, ki se kaže v razumevanja vzrokov in posledic. Poleg teh dveh se v brezmejnosti človeškega bitja skrivajo še mnoge druge plemenite intelligence.

Ob vsaki izmenjavi pogledov s starostnikom se mi razkrije del njegove duše. Morda se mi ravno zato Platonova misel, da se lepota odraža na človekovem obrazu, potrjuje ob stiku z vami. Lepota preizkušenosti in modrosti duše, ki je zaznavna skozi oči, me vedno znova pretrese. Prav zato mi je vsako druženje

z mojim starim očetom v neverjetno srečo. Njegova modrost je sorazmerna z dvaindevetdesetimi leti starosti, je torej praktično neskončna. Zdi se mi, da sedaj razumem stare in prežete obraze Rembrandtovih starčkov – so lepota in modrost v funkciji sreče.

Zavedam se, da pišem na podlagi skromnih izkušenj, a vendar stojim za tem, kar pišem. Moje besede niso besede pomilovanja, temveč občudovanja in spoštovanja. Močna je želja, da bi v trenutku posegel po vseh možnih življenjskih izkušnjah in prehitel čas ter si tako polastil mero vašega potenciala. Žal tako ne gre, saj sta materija in čas v neposredni odvisnosti. Odgovorno obnašanje, premišljene odločitve in čas so dejavniki, ki me bodo privedli do modrosti in spoznanj, ki si jih lastite vi.

Doživeli ste mnoge težke in lagodne čase. Trenutno vam ni lahko, a prepričan sem, da boste tudi skozi to obdobje zmogli suvereno stopiti, kot ste to dokazali že mnogokrat. Naj vam služi zdravje in naj vam dejstvo, da vas ljudje čislamo in na vas mislimo, vliva pogum in zadovoljstvo.

Feliks Možina, dijak 4. letnika Srednje šole Veno Pilon Ajdovščina

Dragi stanovalci!

Nenavadne razmere, v katere smo bili nehote porinjeni, so naša življenja obrnile na glavo in nas za marsikaj prikrajšale. Med drugim so nam onemogočile tudi obisk pri vas. Vam pa zato pošiljamo nekaj naših spominov.

Čas, ki smo ga preživeli skupaj ...

- ❖ me je obogatil za izkušnjo, ki se je z nasmehom na obrazu spominjam. Ob druženju sem se zavedala svoje mladosti.
- ❖ me je naučil, da je vedno najbolje biti pošten in imeti rad ljudi, ki so okoli tebe.
- ❖ je bil za nas zelo poseben. Spoznali smo, kako lepo je biti solidaren in deliti veselje z ostalimi. Nasmehi na obrazih so nalezljivi, s tem, ko pomagamo sočloveku in ga osrečimo, osrečimo tudi sami sebe.
- ❖ je bila čudovita izkušnja. Verjamemo, da ste se imeli vi tako lepo kot mi.
- ❖ me je naučil ceniti majhne pozornosti. Spoznala sem, da lahko še tako preprosta stvar nekomu polepša dan.

Dijak Tine Mikuš, 4. b

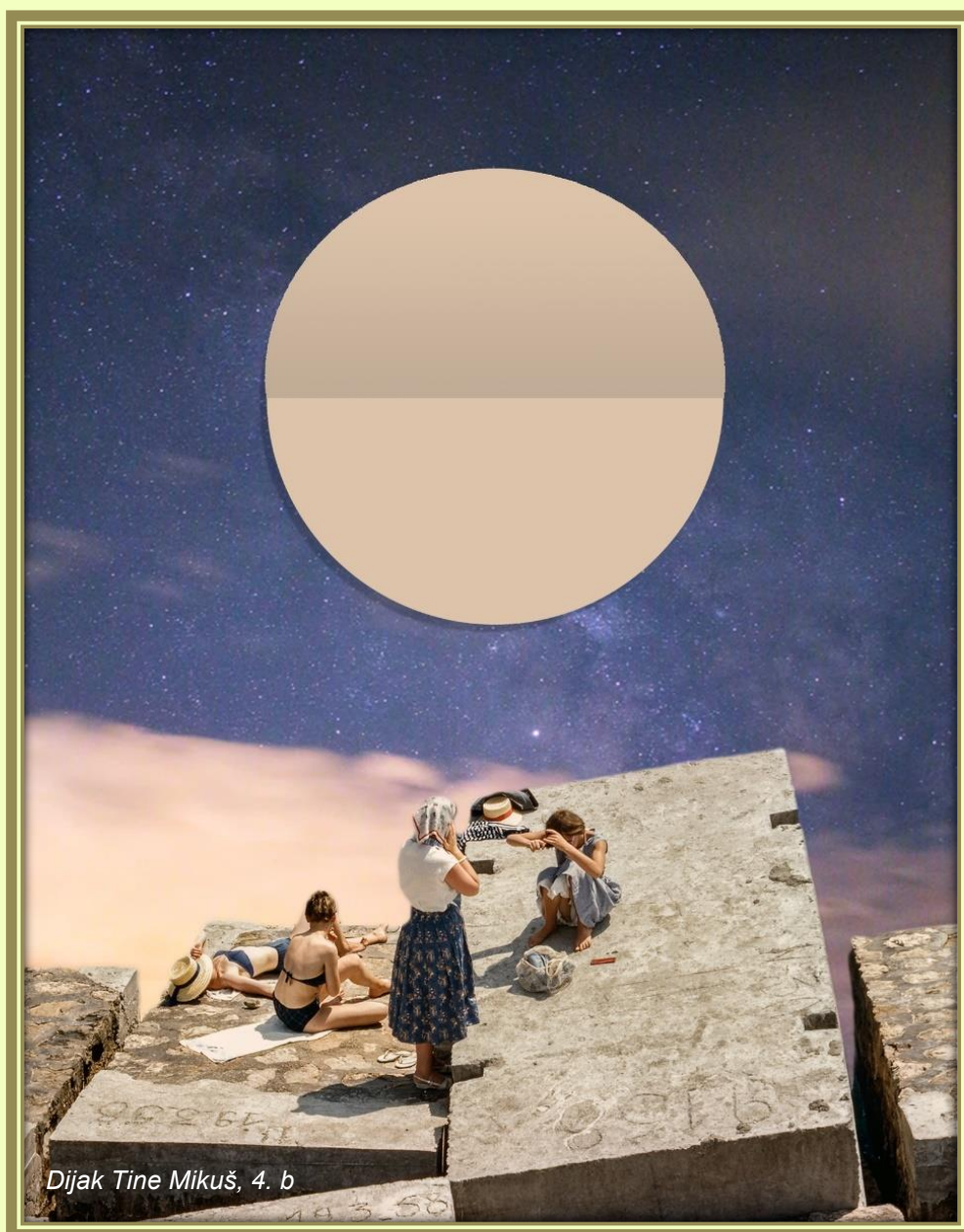
- ❖ me je obogatil z vrednotami, ki mi bodo v prihodnosti prišle še kako prav. Že od nekdaj se mi zdi medgeneracijsko sodelovanje odlična »šola« življenja.
- ❖ me je naučil, kako pomembne so majhne stvari v naših življenjih in da se tega premalokrat zavedamo.
- ❖ me je napolnil s toplino in sočutjem. Vsak obisk je bil iskren in svojevrsten. Ta izkušnja me je spodbudila k razmišljanju o pomembni vlogi družine, ljubezni in prijateljev v naših življenjih.
- ❖ je na novo osmisлил naša življenja, saj smo se od vas naučili, da ni smiselno gledati zgolj naprej, ampak da je treba včasih zaustaviti korak, se ozreti nazaj ter uvideti, kaj so naši predhodniki počeli, ter se po tem zgledovati za prihodnost.
- ❖ me je spodbudil k razmišljanju o tem, kako pomembno je živeti v trenutku in poskušati uresničiti čim več svojih sanj, dokler je to mogoče. Obiski so moje dneve napolnili s toplino in ljubeznijo.

Tudi sami se nadejamo, da bomo nekoč doživeli vaša častitljiva leta. V cvetu mladosti si skoraj ne moremo predstavljati, kako bo to izgledalo, toda kljub temu razmišljamo ...

Želim si ...

- ❖ ohraniti veselje do življenja, nasmeh na obrazu in občutiti ponos ob stvareh, ki sem jih v življenju dosegla.
- ❖ da ne bi ostala pozabljena.
- ❖ ohraniti mladostno vedrino in ljubezen do življenja.
- ❖ ohraniti vsaj kanček mladosti, radovednosti, veselja v sebi. Želim biti pokončen in kar se da močan.
- ❖ ohraniti radovednost.
- ❖ ohraniti željo po dogodivščinah in novostih. Želim čutiti ljubezen do sveta in ljudi tako močno kot zdaj ali celo še bolj.
- ❖ ohraniti stik z najbližjimi, stik s športom in občutek ljubezni.

- ❖ ohraniti dobro voljo, odprtost in biti obkrožena z ljudmi, ki jih imam rada.
- ❖ nositi radosti mladostnih let ter pozitivno in radovedno gledati na svet.
- ❖ ohraniti življenjski elan, ki je ključen, da lahko v življenju sploh ustvarjamo, ter da vsak nov dan vidimo kot edinstven košček mozaika našega življenja.
- ❖ se zjutraj zbuditi in si reči, da imam za sabo lepo, uspešno in veselja polno življenje.

Dolga vrsta okornih vozičkov z neizkušenimi vozniki je marsikaterega Ajdovca v mesecu juniju osupnila. Bomo to lahko še kdaj ponovili? Mi verjetno ne, saj nas junija 2021 čaka matura, zrelostni izpit, potem pa skok med študente. Zato držite pesti, da nam kar najbolje uspe. Prepričani pa smo, da bodo generacije za nami nadaljevale tradicijo, ki smo jo mi vpeljali in na katero smo upravičeno ponosni.

Z najlepšimi željami vas pozdravljamo in vam kličemo:

V veselje mi je bilo sodelovati z vami. Hvala vam. Morebiti to utegne zveneti malce čudno, a povem vam, da ste nas s sodelovanjem obogatili veliko bolj, kot si mislite. Pomagali ste nam naslikati celostno sliko življenja in nam približali lepoto majhnega, ki je potrebna, da smo iskreno srečni. Na nadaljnji poti vam želim veliko zdravja, sreče in topline.

Dijakinja Živa Ceket

Hvala, ker ste nam tudi vi prikazali široke nasmeha na obrazu, nas naučili ceniti življenje, nam pripovedovali poučne zgodbe iz svojega življenja in nas tako obogatili. Želim vam veliko prijetnih trenutkov, predvsem pa obilo zdravja.

Dijak Rok Čebren, bodoči pravnik ali poslovnež

Ob druženju z vami smo spoznali, kako lepo je, ko dobrodelno dejanje preide v prijateljstvo in tesno navezo. Upamo, da vam je bilo sodelovati z nami prijetno, kot je bilo nam.

Dijakinja Marinela Glavaš, bodoča arhitektka

Želim vam obilo zdravja, iskrenih nasmehov in toplih trenutkov.

Dijakinji Tjaša Lisjak in Taša Ličen

Hvala za vse trenutke, ki smo jih preživeli skupaj. Upam, da smo vas spravili v dobro voljo. Želim vam veliko sreče, zdravja in miru.

Dijak Tine Mikuš

Hvala za vse nasmehe, ki ste nam jih narisali na obraze. Upam, da bomo imeli še kdaj priložnost sodelovati, čeprav bomo na faksu. Želim vam veliko sreče, zdravja in ljubezni. Najlepše pozdrave.

Dijakinja Kristina Novak, bodoča vojaška častnica

Naučili ste me, kako pomembna so preprosta dejanja za srečo ljudi. Pokazali ste mi, kako pomembno je ceniti majhne pozornosti. Tako je tvoje življenje veliko polnejše in polno drobnih čarovnij. Želim vam obilo zdravja in toplih nasmehov.

Lep pozdrav, dijakinja Tanaja Odar

V življenju je veliko stvari, ki te lahko naučijo nekaj več, kot se učiš v šoli. To so potovanja, dogodivščine, razne solidarnostne akcije in prostovoljno delo. Žal se tega zaveda (pre)malo ljudi in posledično to ostanejo neizkoriščen potenciali. Mi smo uspeli sodelovanje z vami ohraniti kar tri leta in še bi ga lahko, če ne bi prišli ti čudni časi. Želim vam veliko zdravja, sreče in nepozabnih dni ter ne pozabite sanjati, saj nikoli ni prepozno!

Pozdrav, dijak Žiga Pavlica

Druženje z vami je dalo vsakemu posamezniku nekaj v razmislek. Potovali ste po poteh, ki so nam še neznane, poznate življenjske skrivnosti, za katere smo še premladi, da bi jih razumeli. Za vse dane izkušnje in trenutke se vam iskreno zahvaljujem. Želim vam obilo zdravja in pestrih trenutkov, polnih veselja.

Dijak Žan Praček

Vsakoletni sprehodi po mestu so res pokazali, koliko človeku pomeni samo malo prijaznosti. Želim vam še veliko sreče in zdravja, predvsem v teh časih.

Lep pozdrav, Špela Pregelj, bodoča jezikoslovka

Zgodbe in izkušnje, ki ste jih delili z nami, so bile preprosto čarobne in dragocene. Upam, da smo vam dijaki s svojo dobro voljo polepšali še tako sive zimske dni in vas napolnili s toplino ter mladostnim duhom.

Vse dobro vam želim dijakinja Sara Šček

Hvala vam za trenutke, ki smo jih skupaj preživeli, ter za vaše zgodbe, ki so narisale nasmeh na naše obraze. Mislim, da so nas skupna druženja obogatila in nam pokazala, kako malo je treba, da nekomu polepšaš dan. Želim vam, da bi ne glede na trenutne razmere ostali polni upanja in veselja.

Lep pozdrav, Ana Stopar

Modrost starejših je v vsaki sleherni družbi od nekdaj veljala za eno največjih vrednot, saj je pomagala graditi prihodnost družbe. Ključen element vsake kvalitetno zidane hiše so njeni temelji. Hvala vam, da ste s svojim delom zgradili trdne temelje, na katerih bomo ne samo mi, ampak tudi rodovi, ki bodo prišli za nami, lahko gradili prihodnost ter se nanje opirali in zanašali.

Z lepimi pozdravi, dijak Matija Štrukelj

Vaše zgodbe in življenjska spoznanja so me iz obiska v obisk bolj navduševala. Pred vsakim obiskom sem se veselila iskric, ki jih bom videla v vaših očeh. Zaradi vas sem postala večja in notranje bogatejša oseba. Upam, da so srečanja tako kot v meni tudi v vas vzbudila prijetne in spomina vredne občutke. Z željo, da se bom v čim večjih okoljih počutila tako domače kot pri vas, ter da boste še naprej ostali tako vedri in prijetni, Vas lepo pozdravljam.

Dijakinja Maša Korečič, bodoča zdravnica

PRAZNIČNI VEČER

Glasiło Doma starejših občanov Ajdovščina

Urednica: Mojca Klavžar

Izdajatelj: Dom starejših občanov Ajdovščina

Naslovna in zadnja stran: Danica Cernatič, stanovalka

Slike na straneh 6, 7, 9 in 22 so delo dijakinj vzgojiteljskega programa Srednje šole Veno Pilon Ajdovščina: Eva Brišar, 1. č; Eli Čigon, 4. d; Kaja Sever, 4. e; Manca Marn, 4. č.

Fotografije na straneh 11, 12, 18, 24 in 26 je posnela Lia Bajec, 1. d.

Fotografije na straneh 2, 5, 15 in 16 so bile odvzete s spleta.

Oblikovanje: Kristina Novak, 4. b

Sponzor: Goriške Opekarne d. d.

Tisk: Copigraf Faganelj d. o. o.

Naklada: 200

December 2020

Ulica Milana Klemenčiča 1, 5270 Ajdovščina

telefon: 05/365-98-11

<https://www.dso-ajdovscina.si/>

